

Osobní zprávy

Životní jubileum MUDr. Vladimír Kulich

Obr. 1. MUDr. Vladimír Kulich

V letošním roce oslavil významné životní jubileum bývalý primář Transfuzního oddělení ve FN Plzeň MUDr. Vladimír Kulich. V následujících řádcích stručně shrnuji jeho profesní kariéru a pro dokreslení atmosféry využívám citace z přednášky Transfuzní služba 1950 – 1992, kterou jubilat prezentoval před lety na transfuzním fóru.

MUDr. V. Kulich se narodil 20. 2. 1926 v Poděbradech, ale celé své školní období žil v Praze. Patří ke generaci, jejíž život výrazně ovlivnily historické události 20. století. Po maturitě v r. 1945 byl přijat na Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Studium ukončil v roce 1950.

Na podzim roku 1950 byl dekretem Ministerstva zdravotnictví (MZ) přidělen na Transfuzní oddělení (TO) FN Královské Vinohrady (přednosta prim. Jan Měšťan). Zde z vlastní iniciativy absolvoval odborné stáže například v SZÚ – výroba diagnostických sér, v Roztokách u Prahy – lyofilizace plazmy, nebo v bakteriologické laboratoři.

Citace:

..., V roce 48 bylo usnesením vlády odsouhlaseno zřízení NTS (Národní transfuzní služba), se vším, co k její funkci bylo zapotřebí. Šlo o vybudování transfuzních oddělení v jednotlivých krajích, začalo to Prahou, poté Brnem, poté Plzní, celkem jich bylo vybudováno 16. Všechny stanice, co jsem znal, byla hrůza. Vznikly v suterénech, vlhkých sklepech, s trubkami od vody, páry a s pravidelně stanice zaplavujícími kanalizacemi. Vybavení přístroje bylo základní, originál byl snad jen apyrogenní přístroj na výrobu vody na injekci, jinak lednice byly s teplotou nahoře od +4 °C dole do -5 °C, centrifugy zavěšené na řetězech, vodní lázně těžko čistitelné, mrazničky jen pultové na -18 °C. Něco jsme dostali po USA armádě – kulaté lednice BB (Blood Bank), centrifugy na 4 lahve, teploměry na králíky pro pyrogenitu. Autoklávy byly naše. Materiál skoro od začátku byl náš. Ka-

valier dodával vše skleněné - lahve, zkumavky, součásti na převodové soupravy, Matador gumové hadice a zátky, mj. se stálými problémy jejich pružnosti, perforovatelnosti, autoklávatelnosti celých 40 let. Zajištění chodu TS MZ zajišťovalo dekrety lékařům nejrozličnějších profesí (kožař, endokrinolog, bakteriolog, patolog, přijímáním lidí, ze kterých se cíleně vyškolili laboranti, a úředníky, což byli většinou už nepotřební celníci).“

Dalším dekretem v roce 1951 byl pověřen vedením TO v Českých Budějovicích. Ani zde však nepůsobil dlouho. V roce 1952 vyhovělo MZ žádosti primárky TO v Plzni MUDr. Paloušové a došlo k vzájemné výměně primářů TO Plzeň a TO České Budějovice. Na podzim 1952 nastupuje prim. Kulich na TO v Plzni a setrvává zde až do svého odchodu do důchodu (1. 1. 1992) téměř 40 let ve funkci primáře oddělení. Během jeho působení se oddělení opakovaně stěhuje, v r. 1966 do nově vybudovaného, samostatného pracoviště TO ve stávající budově v Plzni na Borech.

Kromě vedení TO se zapojil do výuky v zdravotnické škole, přednášel medikům, vyučoval v Institutu pro vzdělávání lékařů a farmaceutů (ILF) v Praze, Brně a Bratislavě a až do odchodu do důchodu pracoval jako soudní znalec.

TO v Plzni pod jeho vedením se ve spolupráci s ÚHKT Praha podílelo na řadě výzkumných úkolů (prevence imunizace anti-D, výpočetní technika, plastické vaky, plazmaferéza, autologní transfuze, kryokonzervace).

Citace:

..., Neměl bych si odpustit alespoň ty vaky a výpočetní techniku. Vaky jsme ve spolupráci s Dalečtnem dokončili v listopadu 67. Běžně jsme je používali na dvojitou plazmaferézu, na cytoaglomerační praní kryokonzervovaných erytrocytů (je o tom 16 mm film), na mrazení plazmy. Z rozhodnutí MZ z 18. 11. 68 jsme je ke konečným zkouškám dodali po 100 kusech na ÚHKT, do ÚVN, Brna a Bratislavy.

Obr. 2. MUDr. V. Kulich a MUDr. D. Bufková

Obr. 3. Výjezdový autobus pro odběry krve

Posudky došly takové, že krev při transfuzi z vaků teče na pacientovo lůžko, že do vaku krev vůbec nejde odebrat, že vak má proti lahvi nevýhody, protože nestojí a navíc nad pacientem vyhlíží neesteticky a aby se nezaváděly, protože pacientovi je jedno z čeho transfuzi dostane. Ministerstvo nařídilo problematiku vaků skončit, formy fyzicky zlikvidovat a další peníze nepřidělit (na vak tenkrát asi 2,50 Kčs). První vaky jsme dostali rok po revoluci. Výpočetní techniku v celém komplexu tj. dárce, odběry, zpracování, dodávky zdrav. zařízením, fin. účetnictví, národní registr dárců vzácných antigenních seskupení a sledování všech lůžkových oddělení v celém kraji Zpč pro sledování racionální hemoterapie jsme dokončili v r. 73. Všechna TO v kraji měla stroje pro pořizování vstupních dat. Registr jsme ročně obnovovali a doplňovali a poskytovali všem krajským zařízením. Zvaní dárců podle potřeb skupin jsme prováděli automaticky a centrálně z Plzně.“

MUDr. Kulich absolvoval odborné stáže např. v Polsku (Instytut Hirschfelda ve Wroclavi), ve Francii (Paříž CNTS – automatizace, frakcionace), v Německu (Frankfurt – DNA laboratoř), v Bulharsku (Sofie).

Se souhlasem ředitelství FN pracoval 3 roky jako odborný konzultant pro Made in Publicity a americkou firmu vyrábějící diagnostika.

V r. 1983 rok pracoval jako konzultant v Republice Malta na místním transfuzním oddělení.

Ve svém rozletu a iniciativě byl krátkodobě přibrzděn infarktem v r. 1989.

Publikoval v odborných časopisech doma i v zahraničí (celkem cca 125 publikací) a aktivně se účastnil odborných kongresů. Přednášel např. v NDR, NSR (mikrometody, značková činnost), v Maďarsku (mikrometody), na Malorce (plastické vaky), ve Švýcarsku (diagnostická séra), v Luganu (ČsTS), v Polsku (NTS).

MUDr. Kulich byl i hlavním iniciátorem uspořádání Evropské konference ISBT v Praze v roce 1991 a byl jejím prezidentem.

10 let byl šéfredaktorem časopisu Transfuzie, který vydával KÚNZ Plzeň, a počátkem 90. let jeho nového nástupce - časopisu Transfuzie dnes až do roku 2000, kdy vydávání převzala Česká lékařská společnost.

Napsal brožuru o plastických vacích, přeložil knihu Imunohematologii a transfuzní lékařství (R. Eckstein), napsal texty Imunohematologie pro sestry.

Byl členem odborných společností DGTI a ISBT, Čs. společnosti J.E.P. (Čs. Hematologická společnost, Společnost pro hematologii a TS, Společnost pro transfuzní lékařství).

Byl předsedou federální Společnosti pro hematologii a TS a inicioval vytvoření samostatné Společnosti pro transfuzní lékařství dle evropského vzoru v r. 1994 a stal se jejím předsedou. Řadu let vykonával funkci krajského odborníka, v r. 1990 byl jmenován hlavním odborníkem MZ pro transfuzní službu a pracoval i v 1. radě MZ.

MUDr. Kulich za svoji práci ve výboru společnosti dostal vyznamenání Společnosti J.E.P. Dále je nositelem zlaté medaile Slovenské lékařské společnosti, medaile za spolupráci od bavorského ČK a jako dárce krve i nositelem medaile Jana Janského.

Na konci roku 1991 se rozhodl ukončit svoji pracovní kariéru a odešel do důchodu.

Cítace:

...„V souhrnu ve vztahu k mému tématu bych řekl, že uplynulých 42 let se projevovalo snahami v roce 48 založenou transfuzní službu dotáhnout nejprve kvantitativně a poté i kvalitativně na úroveň sousedních států. Dařilo se to v porovnávání ke státům východním dobře. Nedařilo se to vůči Německu, Francii, Švýcarsku, Nizozemsku, abych jmenoval aspoň část těch, kde jsem byl. Na druhou stranu jsme neprodělali takové průšvihy jako některé státy např. s AIDS, homosexuály, hemofiliky. Mne při porovnávání napadá, jak jeden z náměstků nám doporučoval v zájmu naší spokojenosti, abychom nikdy neporovnávali k varhanám ale k neckám. Jsem přesvědčen, že dnes můžeme porovnávat k varhanám.“

MUDr. Kulich je ženatý, manželka pracovala na oddělení biochemie a poté po jeho boku na transfuzním oddělení řadu let jako laborantka. Syn ani vnukové však svou životní dráhu se zdravotnictvím nespojili.

On sám se však stále zajímá o obor transfuzní lékařství, studuje odbornou literaturu, navštěvuje své bývalé pracoviště a některá odborná setkání.

Volné chvíle využívá k zušlechťování svého bydliště a zahrady. O dobré nápady nikdy neměl a nemá nouzi.

Vážený pane primáři, dovoluji, abych Vám jménem všech Vašich spolupracovníků, přátel a známých popřála hodně zdraví, radosti ze života, fyzickou i duševní vitalitu a poděkovala za Váš osobní přínos oboru transfuzního lékařství, kterému jste věnoval svoji profesní kariéru.

Prim. MUDr. R. Herynková

Obr. 4. MUDr. V. Kulich a MUDr. V. Veselý